

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 38. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Den 19. september 2014

Tidspunkt: Kl. 10.00

Sted: 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Morten Bødskov, næstformand, Ida Auken (RV), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Nikolaj Villumsen (EL), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Mette Bock (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: Minister for uddannelse og forskning Sofie Carsten Nielsen, forsvarsminister Nicolai Wammen, erhvervs- og vækstminister Henrik Sass Larsen og fødevareminister Dan Jørgensen.

Formanden orienterede indledningsvis udvalget om en uheldig situation, der havde fundet sted dagen før i forbindelse med den britiske udenrigsministers besøg. På det åbne møde havde ministeren åbenbart ikke svaret, som embedsværket syntes han skulle, og folk fra den britiske ambassade havde bedt om at få standset tv-transmissionen. I befipelsen havde medarbejderne så lukket for lyden. Det var beklageligt, og lyden var samme aften blevet lagt ud på hjemmesiden. Formanden fandt det uacceptabelt, at man midt i det hele modsatte sig transmissionen, da der var en klar aftale med den britiske ambassade om, at mødet ville blive transmitteret. Hun havde derfor bedt den britiske ambassade om en undskyldning, og hændelsen ville blive talt igennem, så det ikke ville ske en anden gang. Formanden understregede, at det var et absurd krav, idet der allerede var mange journalister til stede, der havde noteret sig, hvad den britiske udenrigsminister sagde.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3333 (konkurrenceevne) den 25.-26. september 2014

Erhvervs- og vækstministeren forelagde to sager til orientering og en til tidligt forhandlingsoplæg, der forventedes sat på dagsordenen for et fremtidigt rådsmøde som a-punkt. Under siden sidst ville han orientere om forhandlingerne om forordningen om interbankgebyrer.

FO 1. Varemærkereformen

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2013) 0161, KOM (2013) 0162

Rådsmøde 3333 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 511 (side 948, senest behandlet i EUU

15/5-14)

Erhvervs- og vækstministeren: Den første sag, jeg vil nævne, er varemærkereformen. Jeg nævner sagen med henblik på tidligt forhandlingsoplæg. Jeg har to gange tidligere orienteret Europaudvalget om denne sag – senest i maj 2014 – og har i den forbindelse noteret mig udvalgets bemærkninger. Nu er forhandlingerne nået et skridt længere, og vi har en kompromistekst, som kan danne baggrund for de videre forhandlinger med Europa-Parlamentet.

Varemærkereformen indeholder to elementer:

- et revideret direktiv om harmonisering af landenes lovgivning om varemærker og
- en ændring af forordningen vedrørende EU-varemærker.

Målet med de to forslag er at modernisere og opdatere varemærkesystemerne i hele EU. Desuden harmoniseres reglerne for nationale varemærker med reglerne for EU-varemærket yderligere. Det er regeringen positiv over for.

Kommissionens forslag indeholder bl.a. nye bestemmelser, der har til formål at bekæmpe piratkopiering og varemærkeforfalskning. Forslagene indebærer f.eks., at varer, der transporteres igennem EU, kan tilbageholdes og destrueres, hvis de krænker et varemærke her. I dag skal indehaveren af varemærket bevise eller sandsynliggøre, at varerne skal sælges i EU.

Regeringen støtter bekæmpelsen af piratkopiering og varemærkeforfalskning, men arbejder samtidig for, at den lovlige handel ikke bliver unødigt påvirket. Her kan jeg f.eks. nævne handelen med generisk medicin, der er købt uden for EU, og som skal anvendes i f.eks. Afrika. Hvis denne medicin er i transit i EU på vej mod den endelige destination, mener regeringen ikke, at den skal kunne destrueres, selv om den krænker et varemærke i EU. Den seneste kompromistekst medfører, at retten til at stoppe og destruere varerne bortfalder, hvis ejeren af varerne i transit kan bevise, at indehaveren af varemærket ikke kan forbyde markedsføringen af varerne i destinationslandet, f.eks. hvis varemærket ikke gælder på destinationen.

Det er regeringen tilfreds med, da det vil beskytte erhvervsdrivende, der handler lovligt, imod at få destrueret deres varer. Ændringerne findes både i direktivet og forordningen, da direktivet regulerer de nationale varemærker, og forordningen regulerer EU-varemærket.

En virksomhed kan ansøge om et EU-varemærke og forny det mod betaling af gebyrer. Regeringen er positiv over for, at gebyrerne i den seneste kompromistekst fastsættes direkte i forordningen og ikke som foreslået af Kommissionen i en delegeret retsakt.

Regeringen mener, at gebyrerne for EU-varemærker skal afspejle størrelsen af det territorium, der gives en eneret til. Det er derfor naturligt, at et europæisk varemærke skal koste mere end et dansk varemærke. Der skal således være incitament for virksomhederne til kun at søge beskyttelse på de markeder, som de reelt er interesserede i. På den måde bliver EU-varemærke registret ikke fyldt med varemærker, der ikke bruges. Der er f.eks. ikke grund til, at den lokale bagers varemærke er beskyttet i Spanien og Grækenland, eller at en rumænsk frisør har beskyttet sit varemærke i Danmark. Regeringen mener derfor ikke, at der bør ske yderligere nedsættelser af ansøgningsgebyret for et EU-varemærke, som der ellers har været lagt op til. Regeringen er positiv over for den seneste kompromistekst, der bibeholder ansøgningsgebyret, samtidig med at f.eks. gebyret for indsigelse, ophævelse og appel sænkes.

Det er vigtigt, at de gebyrer, som brugerne – dvs. virksomhederne – betaler til det europæiske varemærkekontor i forbindelse med ansøgning om EU-varemærker, først og fremmest kommer selvsamme brugere til gavn. F.eks. i form af forbedringer af varemærkesystemet eller kvaliteten af sagsbehandlingen. Derudover er regeringen opmærksom på, at landene får dækket de udgifter, der udspringer af EU-varemærkesystemet. Regeringen er af den opfattelse, at overskud fra det europæiske varemærkekontor som udgangspunkt skal overføres til EU's budget, så det kan modregnes i medlemslandenes bidrag til EU-budgettet. Dette fremgår også af den seneste kompromistekst til forordningen, som regeringen derfor kan støtte.

Der foregår allerede i dag et omfattende samarbejde mellem Det Europæiske Varemærkekontor og medlemslandene. Regeringen støtter, at rammerne for samarbejdet reguleres i forordningen, og lægger vægt på, at medlemslandenes udgifter til deltagelse i EU-projekter dækkes af Det Europæiske Varemærkekontor. Desuden bør det fremgå, at der er tale om et frivilligt samarbejde. I Kommissionens oprindelige forslag til forordningen blev Kommissionen bemyndiget til at vedtage delegerede retsakter på en lang række områder. I den seneste kompromistekst er der ingen delegerede retsakter tilbage, hvilket regeringen er meget tilfreds med. Nu reguleres væsentlige emner som f.eks. gebyrerne direkte i forordningen.

Visse emner, såsom indholdet af en ansøgning om EU-varemærker og detaljerne vedrørende indleveringen af ansøgninger, er ændret til gennemførelsesretsakter. Her udarbejdes reglerne i komiteer med deltagelse af medlemslandene, sådan som det også sker i dag. På andre områder, såsom fornyelse af EU-varemærker og ophævelse af EU-varemærker, er der indsat rammer i selve forordningen, mens detaljerne fastsættes i en gennemførelsesretsakt. Det vil sige, at en større del af reguleringen sker i selve

forordningen, end det er tilfældet i dag, hvor der er gennemførelsesbestemmelser på området. Regeringen lægger vægt på, at reglerne fastsættes ved gennemførelsesretsakter i tilfælde, hvor det er vigtigt for virksomhederne, at der er ensartede regler på tværs af EU. Det gælder f.eks. procedurer i forbindelse med indsigelser imod EU-varemærker og ophævelser, som både findes i EU-varemærkesystemet og i nationale varemærkesystemer.

Samlet set er regeringen derfor tilfreds, da der ikke længere er delegerede retsakter tilbage i kompromisteksten, og da de tilbageværende gennemførelsesretsakter er relevante for at skabe ensartede regler på tværs af EU.

Med henblik på at effektivisere varemærkesystemet foreslås en række mere tekniske ændringer i forordning og direktiv. Når man ansøger om et EU-varemærke i dag, foretager Det Europæiske Varemærkekontor søgninger for eksisterende EU-mærker, der ligner det, der ansøges om. Formålet er at give virksomheden et billede af, hvad de er oppe imod. Regeringen kan støtte, at det fremgår af forordningen, at disse søgninger fortsat foretages med mulighed for, at virksomhederne kan vælge, om de ønsker at modtage resultatet. Regeringen arbejder for, at søgningerne kommer til at omfatte både EU- og nationale varemærker. Det vil give virksomhederne det mest retvisende billede af de varemærker, der allerede findes på markedet.

I Kommissionens forslag til forordningen indgår også en række ændringer i Det Europæiske Varemærkekontors organisationsstruktur for at tilpasse den til andre EU-agenturer. Det er regeringens opfattelse, at man ikke blot skal ændre for ændringens skyld. Regeringen kan på den baggrund støtte den seneste kompromistekst, som opretholder den nuværende struktur af Det Europæiske Varemærkekontor. En struktur, som har vist sig at være velfungerende.

I Kommissionens forslag til ændring af forordningen lægges der desuden op til, at de nationalt udpegede varemærkedomstole – i Danmark Sø- og Handelsretten – skal stille deres sag i bero, hvis der verserer en sag ved Det Europæiske Varemærkekontor. Regeringen mener, at domstolsprocesser generelt bør forsinkes mindst muligt. Med forslaget kan en mulig krænker, som er indstævnet ved domstolene, forsinke domstolsprocessen ved at anlægge sag hos varemærkekontoret. Det mener regeringen ikke er hensigtsmæssigt. Regeringen kan derfor støtte den seneste kompromistekst, hvor det bl.a. tydeliggøres, at domstolene kun skal sætte deres sag i bero, hvis der allerede verserer en sag ved Det Europæiske Varemærkekontor på det tidspunkt, hvor der anlægges sag ved de nationale domstole.

På langt de fleste områder er medlemslandenes og også Danmarks ønsker blevet imødekommet i løbet af forhandlingerne af varemærkereformen, hvilket afspejles i den seneste kompromistekst. Det gælder reglerne for varer, der transporteres igennem EU, gebyrerne, og hvordan indtægterne herfra bruges, delegerede retsakter generelt og strukturen af Det Europæiske Varemærkekontor. Regeringen kan derfor samlet set støtte den seneste kompromistekst, som vil udgøre Rådets udspil i forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Lisbeth Bech Poulsen konstaterede, at generisk medicin i transit i Europa skal beskyttes, selv om den muligvis krænker et europæisk varemærke. Men hvad hvis det krænker et varemærke et andet sted i verden? Hun var ikke helt med på distinktionen her. Er den beskyttelse ikke i modstrid med de internationale frihandelsregler, som ifølge papirerne også skal respekteres?

Lisbeth Bech Poulsen spurgte opklarende til samlenotatet og den kommenterede dagsorden: Hvad var forskellen på ændringsforslagene og det, regeringen understregede? Så vidt hun forstod ændringsforslagene, skal varig transit i EU udgøre en krænkelse til forskel fra i dag, hvor det kun er kommercielle handlinger, der udgør krænkelse. Men samtidig mener regeringen, at det er den erhvervsmæssige og ikke den private brug af andres varemærker, der er ulovlig.

Pia Adelsteen syntes, det var godt, at gebyret nu fastsættes i forordningen og ikke som før foreslået i delegerede retsakter. Men det ville vel stadig blive bestemt af EU på en eller anden måde. Hun spurgte også til overskuddet på varemærkeordningen. Var der en garanti for, at overskuddet modregnes i de nationale bidrag, eller får EU bare flere penge?

Jakob Ellemann-Jensen så forordningen som et fint næste led i den fælles tilgang til den immaterielle retlige regulering. Udvalget havde tidligere drøftet muligheden for at sylte sager om krænkelse af varemærker ved Sø- og Handelsretten ved at anlægge den samme sag på Kontoret for Harmonisering i Det Indre Marked (OHIM). Som han forstod forelæggelsen og samlenotatet, vil man forhindre dette. Det ville være positivt.

Det var også positivt, at antallet af delegerede retsakter er mindsket, og Jakob Ellemann-Jensen var enig i, at gebyrstørrelsen var fint balanceret. Hvis ikke man lader den ganske vidtrækkende eneret koste noget, vil det medføre en eksplosion af irrelevante varemærkebeskyttelser.

Hvad forbruges import af varer via internethandel angik, var han enig i, at man som forbruger ikke altid kan vide, om der er tale om parallelimport. Men man skal også passe på ikke at gøre hinanden dumme, end man er. Kunne man indføre en vurdering af, hvornår man som forbruger bør kunne indse, at noget er parallelimporteret og ulovligt?

Lars Barfoed tilsluttede sig forhandlingsoplægget.

Mette Bock så forslaget i forlængelse af patentdomstolen. Det kunne give mindre bureaukrati, hvad Liberal Alliance altid går ind for, så de støttede forhandlingsoplægget.

Erhvervs- og vækstministeren svarede Lisbeth Bech Poulsen, at baggrunden for de betænkeligheder, der havde været, sidst de drøftede forslaget, og som f.eks. kunne handle om generisk medicin, var fjernet. Hvad der så sker med varerne, når de når frem til bestemmelsesstedet, kommer an på, hvilke regler de har der, og det kunne ministeren

ikke svare på. Som udgangspunkt var den oprindelige bekymring om, at varer i transit kunne risikere at blive destrueret, uagtet at de ikke på bestemmelsesstedet krænker nogen varemærker, blevet imødekommet. Et lykkeligt budskab, mente han.

Ministeren svarede Pia Adelsteen, at forskellen var, at medlemslandene selv vil fastsætte gebyrerne frem for Kommissionen. Der var lagt op til, at pengene går tilbage til Danmark og det danske budget, så det burde være på det rene.

Han svarede Jakob Ellemann-Jensen, at man ikke længere kunne spekulere i at forlænge varemærkesager ved Sø- og Handelsretten. Han mente, at alle udvalgets bekymringer desangående var blevet imødekommet. Med hensyn til parallelimporterede varer kunne man vel godt tilføje nogle bemærkninger, der tydeliggør forbrugernes ansvar.

Lisbeth Bech Poulsen bemærkede, at ministeren havde misforstået hendes – nok lidt kryptisk formulerede – spørgsmål. Hun havde ikke spurgt om, hvad der vil ske med varer på bestemmelsessteder uden for EU. Men hvad hvis et varemærke fra f.eks. Canada bliver krænket i transit gennem EU? I den kommenterede dagsorden stod, at internationale frihandelsaftaler skal respekteres. Betød det, at man skulle håndhæve andre landes varemærker?

I regeringens kommentarer stod der, at det er den erhvervsmæssige og ikke den private brug af andres varemærker, der er ulovlig, men ændringsforslaget gælder varer til privat og erhvervsmæssig brug. Derfor spurgte hun, om ikke der så var et modsætningsforhold.

Pia Adelsteen meddelte, at Dansk Folkeparti kunne støtte forhandlingsoplægget. Hun var glad for, at ministeren mere eller mindre havde garanteret, at overskuddet fra gebyrerne kommer retur til Danmark og ikke bliver brugt på andre ting i EU-regi.

Erhvervs- og vækstministeren svarede Lisbeth Bech Poulsen, at canadiske varemærker ikke vil blive håndhævet i EU. Ingen af frihandelsaftalerne indebærer varetagelse af den form for myndighedsopgaver.

Han understregede, at regeringen er positiv over for reformen, fordi den muliggør en mere effektiv bekæmpelse af varemærkeforfalskning, fordi det er den erhvervsmæssige brug af andres varemærker, der er ulovlig, og som udgangspunkt ikke den private brug.

Nikolaj Villumsen havde delt Lisbeth Bech Poulsens bekymringer, men på baggrund af ministerens besvarelse kunne Enhedslisten godt støtte forslaget. I modsætning til Liberal Alliance så de ikke forslaget i forlængelse af patentdomstolen – der er jo netop forskel på at tage patent på en idé og at have et varemærke.

Formanden konstaterede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

2. Midtvejsevaluering af Europa 2020-strategien

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0130

Rådsmøde 3333 – bilag 1 (sammenfatning side 22)

Erhvervs- og vækstministeren: Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet til politisk drøftelse, og jeg nævner den til orientering.

Der lægges op til, at Konkurrenceevnerådet skal drøfte midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien. En lignende drøftelse af midtvejsevalueringen forventes i de øvrige rådsformationer i løbet af efteråret 2014. Europa 2020-strategien er EU's langsigtede vækststrategi, der løber fra 2010 til 2020. Europa-Kommissionen præsenterede i marts 2014 en meddelelse om status for Europa 2020-strategien og har i maj 2014 iværksat en offentlig høring, der skal danne baggrund for midtvejsevalueringen af strategien i 2015. I statusmeddelelsen vurderer Europa-Kommissionen, at Europa 2020-strategien stadig er lige så relevant i dag som i 2010, herunder at de fleste af de langsigtede udfordringer grundlæggende er de samme. Det drejer sig bl.a. om lav produktivitetsvækst, manglende udnyttelse af digitale muligheder og ineffektiv anvendelse af ressourcer. Det italienske formandskab lægger op til, at drøftelsen i Konkurrenceevnerådet skal omhandle, hvordan strategien mere effektivt kan fremme vækst og beskæftigelse.

Regeringen er enig i, at de overordnede prioriteter og mål i Europa 2020-strategien fortsat er relevante og velbegrundede. På nationalt niveau har vi med bl.a. "Vækstplan DK" og "Vækstpakke 2014" igangsat en række initiativer, der skal sætte skub i væksten og øge produktiviteten nu og her og frem mod 2020. Som en lille åben økonomi er Danmark dog afhængig af, at også EU er i vækst. Regeringen støtter derfor et øget fokus på, hvordan man konkret kan styrke EU's vækstpotentiale, f.eks. gennem videreudvikling af det indre marked, herunder det digitale indre marked.

3. Rådskonklusioner om industriel konkurrenceevne

- *Præsentation ved Kommissionen*
- *Politisk drøftelse*
- *Vedtagelse af rådskonklusioner*

KOM (2014) 0014

Rådsmøde 3333 – bilag 1 (sammenfatning side 16)

Erhvervs- og vækstministeren: Den næste sag forelægger jeg til orientering. Det drejer sig om rådskonklusionerne vedrørende industriel konkurrenceevne. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet til politisk drøftelse og vedtagelse af rådskonklusioner. Rådskonklusionerne skal fungere som indspil til Kommissionens kommende køreplan for at fremme industriel konkurrenceevne i Europa, som Det Europæiske Råd opfordrede Kommissionen til at udarbejde i maj 2014. Formandskabets udkast til rådskonklusioner fokuserer på tre overordnede emner, henholdsvis:

1. Industriens generelle konkurrenceevne,
2. Integrering af industripolitiske hensyn på andre politikområder (også kaldet mainstreaming) og
3. Styrkelse af Rådet for Konkurrenceevne og Højniveaugruppen for Konkurrenceevne og Vækst.

Kommissionen har i sin seneste meddelelse om industripolitik fra januar 2014 fremlagt en målsætning om, at industrien skal udgøre 20 pct. af EU's BNP i 2020. Formandskabets udkast til rådskonklusioner opfordrer til, at DER bakker op om Kommissionens målsætning om de 20 pct. og opfordrer Kommissionen til at undersøge, hvordan målsætningen kan indgå i Europa 2020-strategien. I forbindelse med forhandlingerne af rådskonklusionerne har en række medlemslande inklusive Danmark udtrykt modstand mod at fastsætte et mål for industriens andel af BNP. Det forventes på den baggrund, at de endelige rådskonklusioner blot vil henvise til de 20 pct., uden at der bliver tale om et bindende mål. Det er regeringen meget tilfreds med.

Regeringen lægger vægt på, at der sættes fokus på at styrke Europas industrielle konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt, at der igangsættes initiativer med henblik herpå også på europæisk plan. På nationalt plan har regeringen fremlagt en strategi for Danmark som produktionsland, som fokuserer på, hvordan Danmark kan fastholde og udvikle arbejdspladser i Danmark bl.a. ved hjælp af avanceret produktion. Når regeringen ikke støtter Kommissionens 20-pct.-målsætning er baggrunden således ikke, at vi er uenige i intentionerne, men at denne type mål er svære at gøre operationelle i virkeligheden, bl.a. fordi grænsen mellem fremstilling og service ikke er skarp. Regeringen arbejder derfor for, at målsætningen om, at industrien skal udgøre 20 pct. af BNP ikke bliver en formel målsætning, men at der i stedet sættes på at løfte den samlede vækst og beskæftigelse. Rådskonklusionerne opfordrer derudover til, at EU's institutioner og medlemsstater forbedrer koordineringen vedrørende industripolitik og skaber øget synergi mellem de enkelte politikområder.

Regeringen er enig i, at der er behov for at integrere konkurrenceevne i andre politikområder, men lægger vægt på, at konkurrenceevnehensyn integreres på lige fod med andre politikområder.

Endelig opfordrer rådskonklusionerne til at styrke Rådet for Konkurrenceevne og Højniveaugruppen for Konkurrenceevne ved mere systematisk at drøfte forslag, der har stor betydning for konkurrenceevnen og ved at etablere en fast formand for højniveaugruppen, der kan udarbejde et mere langsigtet arbejdsprogram. Det er regeringens opfattelse, at dette vil være til gavn for industrien generelt. På den baggrund kan regeringen støtte rådskonklusionerne.

Pia Adelsteen var glad for, at regeringen tager afstand fra 20-pcts.-målene, men støtter den overordnede intention. Det var sjældent, hun roste, så det skulle ministeren tage imod.

Jakob Ellemann-Jensen fandt også den arbitrære fastsættelse af industriens andel af EU's BNP på 20 pct. besynderlig. Hvem og hvordan måler man, og hvad med de andre sektorer? Det ville være bedre med et generelt fokus på forbedring af konkurrenceevnen.

Lars Barfoed delte regeringens opfattelse. Det var meningsløst at have en målsætning om, at industrien skal udgøre en bestemt andel af BNP, når man ikke har defineret industri præcist. Og hvad betyder det for andre erhverv, som f.eks. servicesektoren. Var det en målsætning, at de skal udgøre en mindre andel? Det måtte vel blive konsekvensen. Det virkede lidt planøkonomisk på ham, men hvis man endelig skulle have den form for målsætning i den private sektor, havde det været bedre at sige, at industrien skal bidrage med mindst så og så mange procents vækst i den samlede BNP-vækst, så det ikke vil gå ud over andre erhverv.

Ministeren gav Lars Barfoed havde ret i, at det var en underlig målsætning. Det må betyde mere, hvad værdien af det, folk skaber, er, end hvilken andel af BNP man har. For 50 år siden stod industrien for en meget større andel af Danmarks BNP end i dag, hvor den til gengæld bidrager med en meget større velstand, der skyldes en enestående effektivitetsudvikling. Det samme gælder landbruget.

FO 4. Net- og informationssikkerhedsdirektivet

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2013) 0048

Rådsmøde 3333 – bilag 1 (samlenotat side 25)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 513 (side 1045, senest behandlet i

EUU 28/5-14)

Forsvarsministeren: Jeg har Kommissionens forslag til et net- og informationssikkerhedsdirektiv som punkt på dagsordenen. Indledningsvis vil jeg blot nævne, at erhvervs- og vækstministeren ad flere omgange - og senest i maj 2014 – har nævnt sagen for udvalget til orientering. Jeg nævner den nu med henblik på et tidligt forhandlingsmandat, da Rådet forventes at opnå politisk enighed inden det kommende rådsmøde. Formålet med Kommissionens forslag er at styrke net- og informationssikkerheden i Europa ved at gøre medlemslandene og en række markedsoperatører mere modstandsdygtige over for blandt andet it-nedbrud og cyberangreb.

De centrale elementer i forslaget er

- at medlemslandene skal udpege en national kompetent myndighed med ansvar for net- og informationssikkerheden og etablere en såkaldt CERT – dvs. en it-beredskabsenhed, der kan håndtere trusler og sikkerhedshændelser,
- at medlemslandene skal vedtage en national strategi for net- og informationssikkerhed,
- at medlemslandene skal samarbejde og udveksle information med hinanden om bl.a. aktuelle trusler og sikkerhedshændelser samt koordinere håndteringen af hændelser,
- og at offentlige myndigheder og en række såkaldte markedsoperatører skal leve op til nogle nærmere fastlagte sikkerhedskrav og rapportere til den kompetente myndighed, når der sker en sikkerhedshændelse – f.eks. et større cyberangreb.

Markedsoperatører dækker i Kommissionens forslag over 1) informationssamfundstjenester, såsom e-handelsplatforme, sociale netværk og søgemaskiner og 2) operatører af særligt samfundsvigtige infrastrukturer i energi-, transport-, bank-, finans- og sundhedssektorerne.

Fra regeringens side bakker vi overordnet set op om Kommissionens forslag, som vi mener er et godt skridt på vejen til at sikre et højt niveau af net- og informationssikkerhed. Regeringen støtter, at medlemslandene skal udpege en national kompetent myndighed og en CERT med ansvar for net- og informationssikkerheden, men arbejder for, at medlemslandene så vidt muligt selv kan tilrettelægge deres nationale myndighedsstruktur. Det enkelte medlemsland skal selv kunne afgøre, hvilken type myndighed der er bedst egnet til at løse opgaven som national kompetent myndighed og CERT – f.eks. om der er behov for at dele opgaven ud på flere myndigheder.

Regeringen mener, at det er vigtigt, at hvert medlemsland er i stand til at forebygge og håndtere it-trusler og sikkerhedshændelser. Vi støtter derfor, at medlemslandene forpligtes til at udarbejde en national strategi for net- og informationssikkerhed, som angiver strategiske mål og konkrete politiske og lovgivningsmæssige foranstaltninger, der skal sikre et højt niveau for net- og informationssikkerhed.

Indtil nu har samarbejdet om net- og informationssikkerhed mellem medlemslandene været frivilligt og meget uformelt. Det ønsker Kommissionen at gøre op med i forslaget. I forslaget er der derfor lagt op til, at medlemslandene forpligtes til at samarbejde om net- og informationssikkerheden ved bl.a. at rundsende varslinger om trusler og hændelser og planlægge koordinerede reaktioner på hændelser af en vis størrelse.

Regeringen støtter, at kompetente myndigheder i forskellige EU-lande arbejder sammen for at hæve net- og informationssikkerheden i Europa. Vi støtter således et samarbejdsnetværk, der er operationelt i et relevant omfang, men hvor udveksling af følsomme eller fortrolige oplysninger kun sker på frivillig basis. Regeringen arbejder desuden for, at enhver deling af oplysninger skal ske på en sikker måde, og at deling af personoplysninger skal ske efter de gældende regler om persondataskyttelse.

Kommissionens forslag lægger op til, at offentlige myndigheder og markedsoperatørerne skal sikre, at deres net- og informationssystemer kan modstå uheld og bevidste handlinger. Den kompetente myndighed kan f.eks. stille krav om, at den offentlige myndighed eller markedsoperatøren gennemgår en sikkerhedsrevision og laver en dokumenteret sikkerhedspolitik.

Derudover skal offentlige myndigheder og markedsoperatører rapportere alle sikkerhedshændelser, der har en betydelig indvirkning på net- og informationssikkerheden, til den nationale kompetente myndighed. Regeringen arbejder i den forbindelse for, at markedsoperatørerne og offentlige myndigheder ikke bliver ramt af uproportionale administrative byrder.

Regeringen arbejder for, at sikkerhedskravene skal svare til de nuværende EU-krav til teleudbydere, så vi sikrer ens vilkår på tværs af sektorer. Det betyder f.eks., at rapporteringen af alvorlige sikkerhedshændelser bør være obligatorisk. Regeringen arbejder også for, at sikkerhedskravene skal baseres på nationale og internationale standarder.

Endelig arbejder regeringen for en klarere afgrænsning af, hvilke markedsoperatører der skal være omfattet af sikkerheds- og rapporteringskravene, og for, at offentlige myndigheder så vidt muligt skal blive ved med at være omfattet af forslaget. Det vil sikre et fælles minimumsniveau af net- og informationssikkerhed i de nationale administrationer.

Kommissionens forslag indeholder en række delegerede retsakter, der giver den vide beføjelser til at udstede regler på området. Regeringen arbejder dog for, at de delegerede retsakter udgår og de nævnte elementer i stedet reguleres direkte i direktivet, da der efter vores mening er tale om væsentlige elementer.

I forhold til gennemførelsesretsakter i Kommissionens forslag arbejder regeringen for, at de kun anvendes der, hvor der skal sikres ensartet implementering.

Regeringen arbejder desuden for, at det er undersøgelsesproceduren og ikke rådgivningsproceduren, der skal anvendes i forbindelse med gennemførelsesretsakterne, da der er tale om spørgsmål vedrørende national sikkerhed.

Formandskabet har i september måned - og siden samlenotatet blev oversendt til udvalget - udarbejdet forskellige kompromistekster. Jeg vil derfor her afslutningsvis for god ordens skyld kort opsummere de væsentligste ændringer.

I relation til samarbejdsnetværket bliver der nu lagt op til, at rundsendelse af varslinger kun sker på baggrund af hændelsesrapporteringer fra markedsoperatørerne, og hvis hændelsen har et grænseoverskridende element. Derudover vil deltagelsen i en koordineret håndtering af hændelser være frivillig for medlemslandene. I relation til sikkerheds- og rapporteringskravenes anvendelsesområde bliver der nu lagt op til, at offentlige myndigheder undtages, men at definitionen af markedsoperatører samtidig ændres, så den dækker både private og offentlige udbydere af samfundsvigtige funktioner. Undtagelsen for mikrovirksomheder er desuden slettet, men som et kompromis er definitionen af markedsoperatører ændret, så man opnår en tilsvarende kvalificering af de omfattede markedsoperatører.

Jeg skal på den baggrund indstille til, at udvalget giver regeringen mandat til at fortsætte forhandlingerne i den nævnte retning.

Pia Adelsteen ville gerne vide, hvorfor de foreslåede fælleskrav til it-sikkerhed ikke skulle gælde mikrovirksomheder. Med henvisning til regeringens støtte til EU-regler på området, undrede hun siger over, hvordan det i det hele taget er muligt at etablere fælles regler, når udviklingen inden for it sker så hurtigt. Man risikerer at basere nogle fælles regler på gammel teknologi. Der ville det være rart som medlemsstat, der ønsker et højt sikkerhedsniveau, selv at kunne bestemme og undgå at skulle omkring et meget bureaukratisk system.

Lars Barfoed mente, alle kunne være enige om, at it-sikkerhedsniveauet skal være højt. Diverse hændelser i Danmark havde gjort det klart, at der er brug for tiltag for at sikre borgernes retssikkerhed. Men det var vigtigt at diskutere, om der skulle reguleres på EU-plan. Han var sådan set enig i regeringens retning i sagen og forhandlingernes udvikling, men mente det var afgørende at sondre mellem et generelt behov for øget it-sikkerhed, som landene selv kan håndtere, og et reelt behov for EU-regulering på grund af det indre marked, grænseoverskridende transaktioner og lignende. Regeringen havde accepteret Kommissionens meget generelle betragtninger og vurderet, at forslaget var i overensstemmelse med nærhedsprincippet, men kunne ministeren uddybe, hvorfor det var nødvendigt med EU-regler? Lars Barfoed var enig i regeringens principielle holdning til de delegerede retsakter, der så vidt muligt skulle forhandles ud.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om grunden til at Danmarks forsvarsundtagelse ikke spillede ind her, var, at det ikke havde noget med krudt og kugler at gøre. Cyberangreb kunne efter hans mening jo være ligeså ødelæggende som atomangreb. Han fandt det begavet med fælles it-sikkerhedsregler. På den måde undgår man 28 forskellige reguleringer, og det er jo de færreste danske virksomheder, der kun opererer inden for kongerigets grænser. For ham var det væsentligt at undgå en dobbeltlovgivning med danske regler på den ene side og fælles EU-regler på den anden. Var der lagt op til, at man holdt sig til fællesreglerne?

Mette Bock var enig i, at man burde kigge nærmere på it-sikkerheden, men også på, om det er EU eller medlemsstaterne, der har den primære interesse i at få bedre sikkerhed. Hun fandt det interessant, at der allerede var lagt op til nogle undtagelser fra fælles krav: mikrovirkomhederne, national sikkerhed og følsomme oplysninger. Hun kunne ikke få øje på de store fordele ved fælles EU-regler og ved, at sikkerheden ikke styres af medlemsstaterne selv. Hvis det langsigtede mål var at forbedre sikkerheden, burde det drives af landene, og Liberal Alliance kunne derfor ikke støtte mandatet.

Nikolaj Villumsen var meget enig med Rådet for Digital Sikkerhed, der opfordrede til en offentlig debat om net- og informationssikkerhed. Han delte ministerens bekymring for de delegerede retsakter, der giver Kommissionen lov til at lave ikkevæsentlige ændringer uden demokratisk kontrol. Forhandlingsoplægget fra regeringen var problematisk, fordi det lagde op til, at der kan stemmes for forslaget, selv om Kommissionen bibeholder den magt, som ligger i de delegerede retsakter. Enhedslisten kunne derfor ikke støtte mandatet.

Forsvarsministeren svarede medlemmerne, at formålet med forslaget var at styrke net- og informationssikkerheden i Europa og gøre medlemslandene mere modstandsdygtige over for cyberangreb og it-nedbrud. Han anerkendte, at det var et spørgsmål til diskussion, om det skal foregå i EU-regi eller i medlemsstaterne. Man må dog erkende, at internet i sin natur er grænseoverskridende, og at det derfor er hensigtsmæssigt med fælles løsninger og standarder i Europa. Derved undgår man, at nogle lande bliver unødigt udsat for angreb uden at kunne forsvare sig.

Ministeren understregede, at der var tale om minimumsregler, og at de enkelte lande kan bygge oven på dem, hvis de ønsker særlige nationale løsninger. Regeringen så det som et godt skridt i retning af en forbedret it-sikkerhed – i Danmark og på EU-plan – men beholdt sig retten til, at landene kan træffe nationale beslutninger ud over det fælles regelsæt.

Hvad angår mikrovirkomhedernes undtagelse fra reglerne, forklarede ministeren, at man i forhandlingsforløbet havde haft en tekst om mikrovirkomhederne, men at status nu var, at der var tale om et minimumharmoniseringsdirektiv.

I det seneste forslag til kompromistekst fra formandskabet var undtagelsen slettet og erstattet af ny definition af markedsoperatører, hvor det afgørende bliver, i hvilket omfang den pågældende markedsoperatør er afhængig af net- og informationsteknologi; hvor mange brugere markedsoperatøren reelt berører, og hvor stor betydning en hændelse vil have. Grunden til, at man i første omgang ville undtage mikrovirksomhederne – defineret som virksomheder med færre end ti ansatte og en årlig omsætning under 15 mio. kr. – var, at man vil undgå, at de kommer til at sidde med store omkostninger, som kan gøre det svært for dem at blive på markedet. I det seneste udspil tager man højde for, hvilken rolle virksomheden spiller, og ser på, om det er en stor eller en lille aktør. Man er altså gået væk fra en tilgang baseret på antal ansatte og omsætning. Det mente ministeren var en fornuftig måde at gribe det an på.

Ministeren havde forstået det således, at Nikolaj Villumsen og Lars Barfoed delte regeringens holdning til de delegerede retsakter. Regeringen mener ikke, at der er i direktivforslaget er tale om uvæsentlige elementer, og arbejder således også for, at de delegerede retsakter udgår og reguleres direkte i forslaget. Det var også i den retning forhandlingerne bevægede sig og udgangspunktet i den seneste kompromistekst. Hvis de delegerede retsakter var årsagen til, at Nikolaj Villumsen ikke kunne støtte mandatet, kunne ministeren sige, at den seneste kompromistekst tog hensyn til den bekymring. Ministeren håbede dermed, at Enhedslisten kunne bakke op om forhandlingsoplægget.

Pia Adelsteen sagde, at Dansk Folkeparti ikke kunne støtte mandatet. Det forekom hende mærkeligt, at formålet med forslaget skulle være forbedret it-sikkerhed, men samtidig taler man om minimumsharmonisering – det vil sige, hvis man vil have bedre sikkerhed, kan man bare sørge for det nationalt. Hvad var så formålet? Det gav ikke mening, for internettet er jo grænseoverskridende, og hun kendte ingen virksomheder, der ikke gjorde alt for at lave et system for at sikre deres kunder og brugere bedst muligt.

Lars Barfoed var enig i målet om at skabe en robusthed i landene over for angreb, men det var i sig selv ikke et argument for, at EU skulle regulere på området. Han var med på, at internettet er grænseoverskridende i sin karakter, og det var det omdrejningspunkt – sammenholdt med styrkelsen af det indre marked – man skulle se på i vurderingen af, om der var behov for EU-regulering. Lars Barfoed var glad for, at der ikke var lagt op til en intervention i den nationale myndighedsstruktur, og for, at regeringen arbejder imod de delegerede retsakter. Kunne ministeren bekræfte, at det vedtagne forslag præcist er snittet sådan til, at reguleringen handler om det, der er relevant: grænseoverskridende konsekvenser og brud på it-sikkerheden? Han var med på at give regeringen mandat til at forhandle videre i den beskrevne retning, men sagde, at man så måtte se, hvordan forslaget ville ende med at se ud. Endelig ville han gerne vide, hvad den videre proces var.

Nikolaj Villumsen takkede for ministerens opfordring til at støtte mandatet, men måtte takke nej. Problemet var, hvis den nuværende positive retning i forhold til de delegerede retsakter skulle ændre sig undervejs.

Forsvarsministeren glædede sig over at fornemme, at hvis den nuværende tekst endte med at blive til virkelighed, ville Enhedslisten være tilfreds. Pia Adelsteen og han havde nok forskellige opfattelser af, hvad der er fornuftigt, når det gælder EU. Som han havde forstået det, gik hendes kritik på, hvorfor man skal lave fælles regler, hvis man alligevel kan tilføje regler nationalt. Han fandt det først og fremmest hensigtsmæssigt at sørge for, at alle EU-lande har et højt sikkerhedsniveau, for cyberangreb kender ikke til landegrænser og kan ramme med en pludselig og ødelæggende kraft. Hvis der er fælles regler, kan landene også holde hinanden informeret, hvis de bliver udsat for angreb. Ministeren mente ikke, at det at have fælles regler og samtidig sætte ind nationalt med ekstra beskyttelsesmekanismer var modstridende. Man går efter et højt fælles beskyttelsesniveau, og så kan landene lægge ovenpå.

Til Lars Barfoed sagde ministeren, at han anerkendte, at det er en principiel diskussion. Forhandlingsforløbet havde været positivt og flyttet sig i retning af den danske holdning. Som Lars Barfoed også vidste, var det dog sjældent, at et land kan få alle sine ønsker opfyldt, men regeringen kunne konstatere, at forhandlingerne bevæger sig i en fornuftig retning. Ministeren glædede sig over den brede opbakning blandt udvalgets medlemmer, men havde også noteret sig bekymringerne, der lå tæt op ad dem, som regeringen selv havde og ville arbejde videre med. Den videre proces var trilogforhandlinger i oktober 2014 og en forventet aftale i løbet af 2015. Der ville sandsynligvis være en 2-årig implementeringsfrist.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod ministerens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance havde ytret sig imod det.

5. Europa 2020-strategien: Midtvejsevaluering og Kommissionens meddelelse om "Forskning og innovation som kilde til fornyet vækst"

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0339

Rådsmøde 3333 – bilag 2 (sammenfatning side 2)

Uddannelses- og forskningsministeren: Der er to punkter på dagsordenen, som begge forelægges til orientering. Begge punkter vedrører forskning.

Under det første punkt skal vi drøfte forsknings- og innovationspolitik som led i den igangværende midtvejsevaluering af den overordnede vækststrategi for Europa – det, der hedder Europa 2020-strategien. EU 2020-strategien udstak tilbage i 2010 kursen for de næste 10 år i Europa. Strategien fastlægger bl.a. målsætningen om at bruge 3 pct. af BNP på forskning og innovation, hvad der er vigtigt på dette område. Det er en ret ambitiøs og flot målsætning. En bred offentlig høring og politiske drøftelser om denne strategi i løbet af efteråret 2014 skal munde ud i et forslag til en ny post krise-vækststrategi fra Kommissionen næste år frem mod 2020. Drøftelsen på forsknings- og innovationsområdet tager afsæt i Kommissionens meddelelse fra juni i år om "Forskning og innovation som kilde til fornyet vækst". I meddelelsen fremhæves betydningen af investeringer i forskning og innovation samt reformer som en sikker drivkraft for vækst. Samtidig fremhæves forslag, der skal hjælpe EU-landene med at give deres budgetter størst mulig gennemslagskraft på et tidspunkt, hvor rigtig mange medlemsstater stadig kæmper med budgetstramninger. Dagsordenen holdes derved konstant på den rette kurs. Det er til stadighed vigtigere at sikre større effektivitet og kvalitet i de offentlige forsknings- og innovationsudgifter. Det er jeg og regeringen helt enige i, og det tror jeg også at udvalget er. Der er ingen tvivl om, at forsknings- og udviklingspolitikken i de seneste år er gået fra at være et perifert område til at være en langt mere integreret del af vores landes strukturpolitik i forhold til at skabe vækst og arbejdspladser.

Kommissionen anerkender i meddelelsen, at reformer på forsknings- og innovationsområdet skal tilpasses den enkelte medlemsstat. I Danmark har der som bekendt været fokus på en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne, hvilket bl.a. er sket i form af en reform af vores forskningsrådssystem. Senest etablerede vi Danmarks Innovationsfond den 1. april i år. Nu her i efteråret følger så en stor bred international evaluering af Det Frie Forskningsråd, som bl.a. skal belyse betydningen og effekten af den finansiering, der kanaliseres ad den vej. Det er en stor international evaluering. Vi bliver således ved med at se på, om noget kan gøres bedre i vores forskningssystem. Medlemsstaterne opfordres i meddelelsen også til at adressere de centrale samfundsmæssige udfordringer, vi står over for. Dette flugter fint med lanceringen af de såkaldte samfundspartnerskaber på forsknings- og innovationsområdet fra INNO+-kataloget fra sidste år. Disse samfundspartnerskaber skal være med til at løse samfundsmæssige udfordringer og skabe vækst og ikke mindst beskæftigelse i Danmark.

Som led i aftalen om fordelingen af forskningsreserven sidste år blev det aftalt at igangsætte en række samfundspartnerskaber i år, og processen er skudt i gang af netop Danmarks Innovationsfond, som startede den 1. april.

I meddelelsen peger Kommissionen også på vigtigheden af eksempelvis infrastrukturinvesteringer. Det er her værd at bemærke, at Danmark jo er medvært for ESS (European Spallation Source), og at vi nu er så langt, at jeg for nylig sammen med min – nu tidligere – svenske kollega kunne tage det første spadestik til det rigtig omfattende anlæg i Lund, som skal være i gang fra 2019.

Det bringer mig til det andet punkt på dagsordenen, som omhandler et indre marked på forskningsområdet - det, som kaldes det europæiske forskningsrum, European Research Area (ERA). Man kan sige, at de to politiske drøftelser på rådsmødet hænger snævert sammen. Byggestenene til det europæiske forskningsrum omfatter eksempelvis fri bevægelighed for forskere og videnskabelig viden, ligestilling, effektive nationale forskningssystemer og investeringer i netop forskningsinfrastruktur. Sidste år på samme tid drøftede vi – og det var jo så min forgænger – Kommissionens første fremskridtsrapport, og nu skal den anden fremskridtsrapport drøftes. Heri vurderes medlemsstaterne på de udvalgte parametre, og den politiske diskussion og de næste skridt finder sted på baggrund heraf. Danmark klarer sig godt og er stadigvæk en af frontløberne, men fremskridtsrapporten er først lige blevet offentliggjort, og jeg ser frem til at dykke mere ned i dens konklusioner på de enkelte indsatsområder inden for det europæiske forskningsrum.

6. Anden fremskridtsrapport om det europæiske forskningsrum

– (Evt.) Præsentation ved Kommissionen

– Politisk drøftelse

KOM (2014) 0575

Rådsmøde 3333 – bilag 2 (samlenotat side 7)

Uddannelses- og forskningsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Siden sidst

Erhvervs- og vækstministeren: Til slut vil jeg gerne orientere udvalget om status over forhandlingerne om interbankgebyrer. På et samråd i maj 2014 orienterede jeg udvalget om Kommissionens forslag til en forordning om interbankgebyrer. Forordningen indeholder en række bestemmelser, der kan få betydning for dankortsystemet. Jeg lovede at vende tilbage til udvalget med en status på forhandlingerne. I juni sendte jeg et nonpaper til Kommissionen, hvori det overordnede budskab er, at dankortet bør undtages fra forordningen. Det er nu blevet præsenteret i rådsarbejdsgruppen, og de første reaktioner viste, at det er en vanskelig sag. Vi fortsætter selvfølgelig drøftelserne med Kommissionen og det italienske formandskab med henblik på at skabe forståelse for vores synspunkter og sikre det bedst mulige rammer for dankortet.

Lars Barfoed spurgte, om der var tale om en generel undtagelse fra forordningen. Hvis ikke, hvilke regler var det så præcis, at dankortet skulle undtages fra?

Ministeren henviste til den drøftelse, han og udvalget havde haft af forordningen, som indebar nogle udfordringer for dankortet. Han havde på den baggrund sendt Kommissionen et nonpaper, som udvalget også havde modtaget. Glæden over den danske position var ikke stor blandt de andre lande, men regeringen ville kæmpe for den alligevel.

Formanden spurgte, om dette nonpaper var blevet oversendt, hvad ministeren og sekretariatet bekræftede. Hun regnede med, at ministeren ville vende tilbage, så snart der var noget nyt i sagen. Ministeren havde under drøftelsen udtrykt en forventning om, at dankortet kunne blive omfattet af en undtagelse, og det var vigtigt for udvalget at følge forløbet.

Punkt 2. Samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål J om EU-støtten til solbærbeplantning

EUU alm. del (13) – samrådsspørgsmål J

Samrådsspørgsmål J

Stillet af Eva Kjer Hansen

”Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt EU-støtten til solbærbeplantning har ødelagt markedet for danske solbæravlere, jf. Jyllands-Posten den 6. august 2014 (Erhverv, side 3): ”Danske bær giver blodrød bundlinje”. Ministeren bedes i den forbindelse også oplyse, om der forsat gives støtte til solbærbeplantning og lignende og ligeledes oplyse, hvordan markedskonsekvenserne for sådan støtte afdækkes. Endelig bedes ministeren oplyse, om han vil tage initiativ til at forbedre vilkårene for solbærproducenterne i Danmark, så solbær bevares som den største afgrøde for dansk bæravl.”

Eva Kjer Hansen begrundede samrådet med, at der i løbet af sommeren havde været en diskussion af de danske solbæravlernes vilkår. Avlerne havde fremført den påstand, at EU-støtten resulterer i ulige konkurrencevilkår, og man ønskede derfor en afklaring af, hvordan vilkårene er for de danske avlere i forhold til avlerne i andre lande. Ministeren havde selv fokus på at fremme danske produkter, så det var naturligt at gå ind i den diskussion.

Fødevareministeren: Tak for invitationen. Der bliver spurgt til flere ting, men lad mig starte med at svare på de faktuelle dele af samrådsspørgsmålet, der relaterer sig til artiklen i Jyllands-Posten fra den 6. august. Artiklen nævner for det første, at store høstår har været medvirkende til at presse prisen ned på danske solbær, og det er jo entydigt korrekt. Artiklen nævner for det andet, at det især er EU-støtte til plantning af 10.000 hektar solbær i Polen, der har været med til at skabe overproduktion og dermed prisfald på solbær. Det er et standpunkt, som jeg ikke kan tilslutte mig – tværtimod er det næppe sådan, tingene hænger sammen.

Sagen er den, at der engang har eksisteret en ordning med EU-støtte til plantning af solbær i Polen. Ordningen stammer dog tilbage fra perioden 2004-2006, da Polen indtrådte i EU, og indebar støtte til tilplantning af frugtbuske i forbindelse med modernisering af fødevaresektoren og udvikling af landbruget i Polen. Siden da har der ikke ifølge ministeriets oplysninger eksisteret målrettede støtteordninger til solbærsektoren i Polen. Ifølge de statistikker, mine embedsmænd har indhentet fra bl.a. Den Danske Ambassade i Polen, har det samlede areal med solbær været relativt konstant i Polen i de seneste 10 år. Der er altså ikke inden for de senere år blevet plantet flere solbærbuske, og derfor kan man sige, at den påstand ikke er korrekt.

Når man ser på priser igennem årene, har de også udvist meget store udsving. Det tyder altså samlet set i højere grad på, at solbærmarkedet grundlæggende er et vanskeligt marked, hvor der i almindelighed er en overproduktion i gode høstår med store prisfald til følge, hvorimod mindre gode høstår kan lede til højere priser i en periode.

Selv om der ikke har været specifik støtte til solbæravlere i Polen siden 2006, findes der generelle ordninger, som polske bæravlere kan søge tilskud fra - ordninger, som de kan søge på lige fod med andre produktionsgrene i landbruget. Det sker inden for rammerne af EU's fælles landbrugspolitik. Ligesom i Danmark gives der i Polen støtte til landbruget via en række ordninger. Her kan nævnes tilskud til investeringer til modernisering af landbruget, tilskud til unge landmænd og arealtilskud til økologisk produktion. Lignende ordninger findes eller har eksisteret i Danmark. I Danmark kan bæravlere eksempelvis søge støtte til investeringer under miljøteknologiordningen - f.eks. til pesticidreduktion og dryp- og gødevandingsudstyr.

Der er altså ikke noget, der tyder på, at der i Polen generelt skulle være støtteordninger, som er konkurrenceforvridende i forhold til danske solbæravlere. Støtten ydes under et fælles EU-regelsæt. I den forbindelse vil jeg tilføje, at de polske solbæravlere også er hårdt ramt af de lave afregningspriser, der følger af overproduktion i EU. Afregningspriserne i Polen har f.eks. heller ikke kunnet dække de polske avleres produktionsomkostninger i 2014.

Hvad angår spørgsmålet om, hvordan markedskonsekvenserne ved EU-støtteordninger bliver afdækket, kan jeg oplyse, at der er fastsat fælles rammer under EU's landbrugspolitik for, hvordan man kan og må støtte forskellige sektorer og produktioner. Rammerne er sat af Rådet og Europa-Parlamentet, og Kommissionen påser, at reglerne overholdes.

Endelig bliver jeg spurgt til mine tanker om fremtiden for danske solbæravlere, og hvad jeg vil gøre for at forbedre solbærproducenternes vilkår. I mine øjne er netop dansk solbæravl et eksempel på, at vi i Danmark kan og skal konkurrere mere på danske kvalitetsprodukter end på mængde. Polen og andre store lande vil til enhver tid kunne levere større mængder af f.eks. solbær end os og i langt de fleste tilfælde med lavere produktionsomkostninger. Til gengæld vil deres produkter f.eks. ofte indeholde flere pesticidrester end vores, hvis de følger det generelle billede. En undersøgelse fra DTU Fødevarerinstitutionen fra i år viser, at dansk frugt og grønt generelt indeholder færre pesticidrester end frugt og grønt fra mange andre lande - en tendens, der også spores for danske bær.

Derudover er danske forbrugere i stigende grad interesserede i at købe lokalt producerede fødevarer af høj kvalitet. Og de er villige til at betale gode penge for det. I supermarkedet kan en bakke solbær med 500 gram sælges for 20-30 kr., men for at avlerne kan få glæde af det spirende hjemmemarked, kræver det, at man kan finde de lokale solbær i den lokale brugs. Og her er der desværre lidt langt mellem de gode eksempler.

Det er sådan set også en af bevæggrundene til den debat, jeg har startet hen over sommeren, og som kommer til at fortsætte hen over efteråret. Den handler om, hvordan vi kan sætte fokus på værdien af at købe lokalt producerede råvarer - købe danske varer. Som udvalgets medlemmer vil vide, kan man selvfølgelig ikke gå ud og sige: Køb dansk. Punktum. Basta. Hvorfor? Bare fordi det er dansk. Det går selvfølgelig ikke. Men man må gerne gå ud og sige: Køb dansk, fordi man med stor sandsynlighed kan sige, at det er sundere, fordi der er færre pesticidrester. Eller: Køb dansk, for så får du produkterne friske og lige der, hvor de er produceret.”

En af måderne at opnå det på - ud over at sætte debatten i gang og prøve at skabe fokus - er at have en dialog med detailhandelen om, hvordan de kan bidrage med at gøre disse varer tilgængelige. Jeg har indledt en proces med detailhandelen, og vi vil i de kommende måneder som et led i en række initiativer på fødevarerområdet se på, hvordan vi kan tilvejebringe større udbud af lokale fødevarer.

Helt generelt vil jeg tilføje, at ved at holde fokus på kvalitet, produktudvikling og ikke mindst oplysning af forbrugere om danske bærs kvalitet og sundhedsstatus har vi måske mulighed for nye markedsåbninger. Og her må bæravlerne også selv spille en aktiv rolle og overveje, hvordan de kan videreudvikle deres produktion og finde afsætningskanaler, der prioriterer køb af danske bær og bruger det som et salgsparemeter.

Et eksempel er forædling af bær. Det har Frederiksdal Gods haft stor succes med. Her har man siden 2006 produceret vin af surkirsebær, og man har flere gange modtaget priser og hæder for deres kirsebærvin. I 2014 fik de en aftale med Kina om levering af 522 flasker vin af den type, som vores verdenskendte restaurant NOMA også udbyder. Det lyder måske ikke at så meget, men det er vist nogle ret dyre flasker. På samme måde har Cold Hand Winery i Randers og Aqua Vitae på Fyn fundet en niche i at producere højkvalitetsspiritus af danske bær og frugter til flere hundrede kroner pr. flaske. Ved danmarksmesterskaberne i frugtvin og frugtbrændevin på Frederiksdal Gods i maj 2014 var der 25 udstillende frugtvinproducenter. Det kan godt ligne begyndelsen på, hvad man måske kan kalde en dansk frugtvinrevolution i stil med det, vi har set i specialølsbranchen inden for de senere år. Frugtvinene er blot et eksempel på, at fokus på kvalitet og danske råvarer åbner døre og skaber nye forretningsmuligheder.

Et andet kvalitetsparameter er økologi. Derfor arbejder jeg på at etablere en støtteordning, der kan komme økologiske solbæravlere til gode. Der er tale om en særlig støtte til økologisk frugt- og bærproduktion. Ordningen mangler dog den endelige godkendelse i EU-Kommissionen, men jeg regner med, at det sker, og at den kan træde i kraft i 2015.

For at opsummere tror jeg på, at det innovation, produktudvikling og ikke mindst oplysning af forbrugere skal bane vejen for et økonomisk fornuftigt fundament i dansk bærproduktion. På et svært marked skal forbrugere have en særlig interesse i at købe danske bær. Det kræver en bevidsthed om, at man ved at købe dansk køber kvalitet - bevidsthed, som både producenter, myndigheder og detailhandlen har interesse i at styrke. Og alle vi, der sidder her, vil nok også gerne være med på den.

Eva Kjer Hansen ville gerne bringe ministeren tilbage på sporet. Hun fandt det positivt, at ministeren så klart kunne sige, at der ikke var støtte til solbærproduktionen i Polen. Det var vigtigt at få slået fast, at der ikke er forskellige støtteordninger, der forvrider konkurrencen, når ønsket er at skabe ensartede konkurrencevilkår. Kunne ministeren uddybe, om det gjaldt generelt, og om man kan være sikker på, at det er baseret på grundige analyser af konsekvenserne for markedet, der, hvor man tillader støtteordninger. Det er afgørende for opbakningen til den fælles landbrugspolitik og til det indre marked, at der ikke sker forvridning af konkurrenceevnen. Det var godt, at støtteordninger ikke var forklaringen på solbæravlernes situation.

Eva Kjer Hansen ville også gerne vide, om der generelt var ens vilkår for solbæravlere i Polen og i Danmark, eller om der på grund af danske regler på området er en større forskel på produktionsvilkårene i de to lande. Og hvad ville de initiativer, som ministeren havde planlagt for økologiske solbær, betyde for produktionen i Danmark – også på beskæftigelsessiden? Bekymringen gik på, at solbærproduktionen er for nedadgående, og at det vil blive vanskeligt at købe danske solbær i fremtiden.

Fødevareministeren sagde, at det fælles regelsæt for landene var ret strikst af mange årsager. Han havde selv som tidligere medlem af Europa-Parlamentet og medlem af Budgetkontroludvalget været med til at skubbe på for at sikre en ensretning og også et detaljeringsniveau, som til tider kan være lidt for emsigt, men som handler om at sikre lige konkurrence og undgå snyd. Det var klart, at der var en vis fleksibilitet, navnlig for de penge, der udbetales i søjle II. Landene kan vælge at bruge disse penge forskelligt, men der var ikke noget, der tydede på, at Polen ville benytte sig af de muligheder i nogen særlig grad, fordi de havde valgt at overføre 25 pct. fra søjle II til søjle I. Det betyder, at de har færre penge til miljøteknologi. Danmark har derimod valgt at overføre mellem 5-7 pct. i de første 3 år fra søjle I til søjle II, hvilket potentielt kan føre til støtte til forskellige former for miljøteknologi og miljøforbedring, som de danske solbæravlere også vil kunne få gavn af. Ministeren vurderede, at der, hvor der er fleksibilitet, har man i Danmark en lige så god og måske endda bedre mulighed for støtte, end det ser ud til, at man vil benytte sig af i Polen. Forestiller man sig, at de ville lave en de minimis-ordning i Polen, som der havde været rygter om, vil der formentlig være tale om småpenge, og det ikke noget, der grundlæggende vil ændre ved konkurrenceforholdene. Det, der betyder noget for, om branchen i Danmark er presset, er, om det er et godt eller et dårligt høstår, og hvilke markeder man har adgang til.

Ministeren håbede, at den økologiske støtteordning fra 2015 ville betyde, at man kunne tilbyde et tillæg på 4.200 kr. pr. hektar oven i den normale arealstøtte. Der var ikke nok data og viden til at kunne sige noget meningsfyldt om, hvor mange job det vil kunne skabe, men ministeren håbede, at det kunne være med til at støtte i en svær tid. Ministeren understregede, at Polen altid vil kunne konkurrere med Danmark på lønninger, jordpriser og andre rammebetingelser, såsom pesticidafgift. I Danmark har man bredt vedtaget en pesticidlovgivning, som medfører en forholdsvis høj pesticidafgift. Det skulle man tænke ind, og ministerens pointe var derfor, at det for Danmark ikke er en farbar vej at konkurrere med Polen på mængde og pris.

Strategien må være at fremhæve, at de danske produkter er høj kvalitetsprodukter, som skal kunne afsættes til en højere pris. Det vil formentlig også betyde, at man vil være mindre følsom over for markedets fluktuationer – fluktuationer, der også påvirker Polen ganske meget.

Jacob Lund var enig i ministerens udtalelser, men tilføjede, at det også handlede om at udvikle landbrugets mindre fødevarergrupper og at uddanne og at videreudvikle ideer til en udbredelse af disse mindre fødevarer. Ministeren havde nævnt produktionen af surkirsebærvin, men der kunne være andre muligheder for at forædle det danske landbrugs nicheprodukter, så man kan udnytte dem bedre, end man gør i dag – og ikke bare producere bærrerne.

Eva Kjer Hansen fandt det interessant, at ministeren så klart sagde, at landbrugsreformen og søjle II betyder, at der nu kan være forskellige tilskudsmuligheder og dermed forskel i konkurrencevilkår for de forskellige nicheproduktioner. Det var meget bekymrende, at man kunne støtte forskellige tiltag og dermed give forskellige produktionsvilkår. Hun bad ministeren om at få et skriftligt svar på forskellene i produktionsvilkårene i Danmark og i Polen – både for det konventionelle og det økologiske landbrug.

NOT Fødevarerministeren bekræftede, at en skriftlig redegørelse ville blive oversendt. Han erklærede sig til dels enig i risikoen for konkurrenceforvridning og fandt det trist, at det var blevet muligt at flekse fra søjle II til søjle I. Han havde hellere set, at man kun kunne flytte fra søjle I til søjle II, og at det var en generelt høj procentdel tilsvarende den, man havde valgt at lægge sig på i Danmark. I det konkrete tilfælde, hvor det handlede om at finde muligheder for at forbedre vilkårene for nogle pressede producenter, måtte man sige, at det var til Danmarks fordel. Uden at skulle gøre sig alt for klog på polsk politik antydede ministeren, at det var en ulempe for polakkerne, at de ikke i samme grad kunne benytte søjle II til at støtte f.eks. økologisk bærrproduktion. Han var enig med Jakob Lund i, at der er gode muligheder for de mindre fødevarergrupper. Det baserede han på samtaler med interessenter i detailhandelen, forbrugerorganisationer osv. og på interessen for at købe lokalt dansk og for at genopfinde råvarer, som ikke var blevet brugt så meget igennem de senere år. Selv var han blevet meget velinformeret om solbær i dagene op til mødet og syntes, det var tåbeligt, så lidt solbær han havde spist i sit liv. De er fyldt med c-vitaminer, og ministeren lod det være en opfordring til sine kolleger at spise solbær, så de kunne holde sig sunde og raske.

Eva Kjer Hansen spurgte ind til, hvor stor en del af de fælles landbrugsmidler, der efter ministerens mening skulle ligge i søjle II. Hun havde tolket ministerens udtalelser i retning af, at overførselen af midler til søjle II giver mulighed for forskellige støtteordninger i forskellige lande. Idet ministeren gerne så flere penge i søjle II, måtte hun konkludere, at han i virkeligheden ønskede en landbrugspolitik, hvor det i langt større udstrækning var op til de enkelte lande at beslutte, hvilke former for produktion de ønsker at støtte.

Fødevarerministeren sagde, at han ikke var helt enig i den linje, som Venstre havde fulgt i mange år, ifølge hvilken modulationen - som man kaldte det tidligere - skulle være obligatorisk for alle lande. Han var dog enig så langt, at det ville være bedre, hvis muligheden for at flekse fra søjle I til søjle II var bedre, end den så ud til at blive nu. Han syntes, det var trist, at man ikke kunne flytte midler fra søjle II til søjle I. I Danmark havde man efter hans mening lagt sig på et fornuftigt niveau på 5,6 og 7 pct. Det handler om, at det skal foregå i et tempo, som landbruget kan følge med i, men det er også en erkendelse af, at landbruget er inde i omstillingsfase, hvor man skal være opmærksom på øgede miljøkrav, der betyder, at der er brug for investeringer. Der vil være øgede krav til dyrevelfærd og mere økologi. I det hele taget mente han at man vil se, at de penge, der bruges i søjle II, vil have ganske stor betydning – ikke kun i forhold til at leve op til de direktiver, man skal leve op til, men også for at skabe vækst og job.

Eva Kjer Hansen gentog sit spørgsmål: Hvor stor en andel af midlerne så ministeren gerne i søjle II i procent?

Fødevarerministeren sagde, at han netop havde sagt, at han ikke gik ind for en fælles, ens høj procentdel i søjle II i hele Europa. Han var ikke klar over, hvor høj Venstre syntes den skulle være, men Venstre havde altid sagt, at den skulle være obligatorisk og fælles for alle. Det gik han ikke ind for. Det er fint, at de enkelte lande selv kan vælge, hvad de vil, for de har forskellige behov. Det niveau, som man var landet på i Danmark, betegnede han som fornuftigt – i hvert fald for Danmark.

Eva Kjer Hansen spurgte, om det betød, at det ikke var selve rammen for, hvor meget der kunne flyttes rundt med mellem søjle I og II, som ministeren ville ændre på.

Fødevarerministeren svarede, at var fint at tage en ideologisk debat, men at man lige havde lavet en landbrugsreform, som fastlagde rammerne en del år ud i fremtiden. Han gentog, at de 5-7 pct., som Danmark ligger på, er fornuftigt. Der kunne sagtens være lande, som har behov for mere, og det kunne også være, at man i Danmark på et tidspunkt vil gøre mere brug af muligheden for at flekse.

Eva Kjer Hansen pointerede, at hendes spørgsmål havde grobund i, at ministeren selv havde udtrykt, at man bør have større fleksibilitet. Han syntes, det var forkert, at midler fra søjle II kunne flyttes til søjle I og ville gerne have flere penge fra søjle I til søjle II. Derfor var det vel naturligt, at hun spurgte til rammen for, hvad man kan flytte fra den ene søjle til den anden, og hvor bred den skulle være, hvis det stod til ministeren. Det var o.k., hvis hun ikke kunne få svar på mødet, men det måtte være rimeligt, at hun spurgte uddybende til ministerens eget bidrag.

Fødevareministeren forsikrede formanden om, at hun måtte spørge alt det, hun ville. Ministerens ideologiske standpunkt var, at europæisk – og ikke kun dansk - landbrug skal omstille sig i fremtiden. Derfor var det trist, at nogle lande i stedet for at bruge landbrugsstøttemidler til faktisk at gøre landbruget grønnere og mere fokuseret på dyrevelfærd, mere moderne og mere kvalitetsorienteret – som man gør det i Danmark – vælger at gå den modsatte vej og tage nogle penge fra søjle II og bruge dem, som man har gjort det i Polen. Han kendte ikke nok til polsk landbrugspolitik til at komme med et forslag til, hvad en fornuftig procentdel ville have været. Det ville måske også være en utidig indblanding fra hans side, men det var klart, at hvis man vælger at flytte 25 pct. af midlerne fra søjle II til søjle I, er det ikke fremadrettet.

Formanden takkede ministeren og så frem til at få et uddybende skriftligt svar.

Mødet sluttede kl. 11.55